32.СРЕДНО УЧИЛИЩЕ С ИЗУЧАВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ
„СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

гр. София, бул. „Христо Ботев“ №63, тел.: 02/9874358,
email: kl_ohridski32@school32.com

ПРОГРАМА

за

Гражданско образование

I. ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА

През последните години се очерта необходимост от въвеждане на Гражданско образование, с цел придобиване на основни знания за демокрацията и политическа култура при подготовка на учениците за бъдещата им роля на активни граждани. Този вид образованост играе определяща роля в личностното развитие и подготовка на младите хора за социална реализация.

II. ЦЕЛ И ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Главната цел на настоящата програма на 32.СУИЧЕ „Св. Климент Охридски“ е формиране на социално ангажирани личности с изградени умения и компетентности за пълноценна реализация в съвременното демократично общество. Специфичните цели визират:

- Да се насърчат и подкрепят младите хора в процеса на социализация;
- Да се придобият нагласи, знания и умения, необходими за учене през целия живот;

- Да се развие максимално потенциала на всяко дете и юноша и възможността му за самореализация, като се зачитат в пълна степен човешките права;
- Да се формира социална чувствителност у младите хора към различния ценностен и културен опит; да отчитат особеностите на различни социални групи и хора с различна идентификация. **Основни задачи:**
- Създаване на благоприятна педагогическа обстановка, която да осигури на учениците възможност за осъзнаване и осмисляне на всички аспекти и измерения на ГО;
- Запознаване на учители и класни ръководители с нови, успешни педагогически практики, ценен чуждестранен опит и осигуряване на компетентна помощ от експерти; • Участие на учениците в дискусии, форуми и дебати по обществено значими теми;
- Изграждане на нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд;
- Създаване на информационна база за съхранение на добър опит, идеи, презентации, филми;
- Изграждане на гражданска култура чрез овладяване на знания и формиране на навици и добродетели, позитивна ценностна система и толерантно отношение;
- Възпитаване в дух на демократичност, зачитане на човешките права, патриотизъм, национално самочувствие и гордост;
- Осъществяване на ефективно здравно и екологично образование, предпазване от рискови зависимости, насочване към здравословен начин на живот, физическа активност, спорт и туризъм;
- Формиране на разумна потребителска и финансова култура, която да доведе до дарителство и филантропски нагласи;
- Изграждане на умения за ориентация във водещите социокултурни феномени;
- Поетапно формиране, в зависимост от възрастта, на организационна, икономическа, политическа, здравна и екологична култура.

III. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Интеграция и мултидисциплинарност през целия курс на обучение 1. – 12. клас;
- Постепенност и спираловидност на процеса на обучение и възпитание;
- Личностно ориентиран подход, равен достъп за всички, сътрудничество, комуникация и хуманност на педагогическите взаимодействия;
- Плуралистичност на обучението, представяне на различни гледни точки и изключване на всякакви идеологизации;

- Активност, самостоятелност, съотговорност при търсене на аргументи, форми и методи.

IV. ЯДРО И КОМПОНЕНТИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ, ФОРМИ И МЕТОДИ НА РАБОТА

Обучението и образованието в 32. СУИЧЕ „Св. Климент Охридски“ е отворено към всички нови проблеми, които могат да се окажат значими за гражданската култура на младите хора след време. Ядрото на ГО включва 4 основни компонента:

1. Демокрация, власт и институции.
2. Граждански права, свободи и задължения.
3. Национална идентичност. 4. Социална кохезия и различия.

Съдържателно, ядрото на ГО е насочено към натрупване на знания, включващи фундаментални идеи за развитието на обществото. Те следва да се превърнат в интелектуални нагласи и нагласи за участие, свързани с граждански умения и компетентности за:

- основни житейски умения;
- умения за общуване при решаване на социални проблеми;
- взимане на решения;
- работа в екип;
- решаване на конфликти и постигане на разбирателство;
- умения за отстояване на личностна позиция и поемане на отговорност;
- действия в условия на стрес и екстремни ситуации;
- интеркултурни взаимоотношения;
- участие със свой принос в граждански инициативи и в училищния живот.

IV. МОДУЛИ И ДЕЙНОСТИ

Гражданското образование има три основни измерения:

- Познавателно: придобиване и осмисляне на идеи, понятия и концепции;
- Социално: формиране на навици и нагласи за демократично поведение във всички области на живота;
- Емоционално: развиване на социална чувствителност към проблемите на съвременния свят.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.
2. Умения за активно участие в социалния и обществения живот на страната.
3. Знания за здравословен начин на живот.
4. Приобщаване към обществените проблеми.
5. Изграждане на собствена позиция по социално значими въпроси и умения за изразяването ѝ.
6. Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.
7. Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.
8. Създаване на социални контакти.
9. Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност.
10. Изграждане на усет за индивидуалност.

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА НАЧАЛЕН ЕТАП

(1. – 4. клас)

РАЗДЕЛ	**ТЕМИ**
I. Аз и моят свят	1. Семейство и род 2. Училищен живот 3. Моят роден край 4. Увереност и умение за общуване

II. Аз съм гражданин на моята държава	1. Национални символи 2. Официални празници в Република България 3. Основни права, свободи и отговорности на детето и гражданина на Република България 4. Значими национални културни достижения 5. Умение да живеем заедно – АЗ и ДРУГИТЕ 6. Права и привилегии
III. Обучение в мир и мирно решаване на конфликти	1. Прилики и разлики между хората 2. Толерантност, търпимост, уважение – ключът към другите
IV. Аз и светът на възрастните	1. Трябва ли всички деца да ходят на училище? 2. Как се грижим за животните, които се грижат за нас?
	3. Професии и длъжности 4. Семейни доходи и планиране на личния бюджет 5. Как се печелят и харчат парите? 6. Внасяне на положителна промяна в общността 7. Всеки може да бъде дарител

V. Защита на живота и реакция в критична ситуация	1. Правила за безопасност на движението 2. Бедствия, аварии, инциденти 3. Как да се справям в критични ситуации и конфликти?

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП (5. – 7. клас)

РАЗДЕЛ	**ТЕМИ**
I. Моята самооценка.	1.Силните и слабите страни на човека. 2. Какъв ще стана, когато порасна? 3. Как да придобия чувство за идентичност и собствена стойност?
II. Аз и другите.	1.Създаване на правила за съвместен живот в класа. 2. Приятели и врагове. Междуполово разбирателство. 3. Хубаво ли е да си различен? 4. Отношенията в обществото – етикеция и протокол в различни социални сфери. 5. Междуличностни отношения. 6. Приятелство – какви качества трябва да притежава твоят приятел? 7. Какви качества трябва да притежава достойният човек?

III. Демокрация в „малкото ни общество“.	1. Сътрудничество, комуникация, уважение и разбирателство. 2. Права и задължения. 3. Моите отговорности в училище. 4. Образование без предразсъдъци и дискриминация. 5. Какво да променим в училище – предложения и препоръки. 6. Ценностите, които осмислят човешкия живот.
IV. Обучение за мир и мирно решаване на конфликти.	1. Феноменът „агресия“ – причини, същност и превенция.
	2. С какво мога да допринеса, за да има ред, дисциплина и сигурност в училище? 3. Първа помощ в екстремни ситуации.

V. Основни човешки права, свободи и задължения.	1. Нещата, за които си струва да се борим. 2. Характеристики на политическото говорене. 3.Запознаване с II глава на Конституцията на Р България. 4. Национални символи и ритуали. 3 март – национален празник.
VI. Аз съм бъдещ достоен гражданин на моята родина.	1. Емоционално споделяне и съпреживяване на природни красоти, богато историческо наследство и успехи днес. Използване на съвременните технологии. 2. Храмовете на България. 3. Искам да се запозная със 100-те национални туристически обекта.

	4. Уникалността на занаятите в България.
VII. Екология и здраве.	1. Тази интересна възраст – пубертетът. 2. Изграждане на знание за контрацепция. 3. Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия и булимия. 4. Четем ли етикетите на хранителните продукти? 5. Измамните блаженства – алкохол, цигари, дрога.
VIII. Дигитална култура и гражданско общество.	1. Основни дигитални компетенции, необходими в съвременния свят. 2. Медийна грамотност – фалшивите новини и как да ги разпознаем? 3. Сърфиране в интернет и киберграмотност. 4. Социалните мрежи – нови форми на заедност и на публичност. Правила и принципи на поведение.
IX. Потребителска и финансова култура.	1.Семеен и личен бюджет – планиране. 2. Отношението към парите и материалните ценности. 3. Какво е икономическа криза и как тя се отразява на семейния климат? 4. Съвременна потребителска мания. 5. Четем ли етикетите на дрехите, които купуваме?

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП

(8. – 12. клас)

РАЗДЕЛ	**ТЕМИ**
I. Моето Аз - самооценка	1. Какъв човек си и какъв искаш да бъдеш? 2. Трудностите, с които не успяваш да се справиш 3. Асертивното поведение – увереност в себе си 4. Всичко зависи от теб!
II. Образование за мирно решаване на конфликти	1. Възпитание в духа на мир и ненасилие 2. Ефективно общуване – преодоляване на стрес и напрежение, отстояване на права, водене на преговори
III. Гражданите, политиката, демокрацията	1. Що е демокрация? 2. Застъпничество за кауза 3. Демократични инструменти в помощ на гражданите 4. Политически модели на управление. 5. ЕС. България в ЕС. Ролята на България в ЕС.

IV. Гражданите, властта и държавата	1. Власт и институции - Държавна власт - Държавно управление - Държавен апарат - Дипломация 2. Форми на държавно управление. 3. Форми на държавно устройство.
V. Национална идентичност и различия в обществото	1. Нация и национална държава. Национална идентичност и групови идентичности. 2. Малцинства и образователни институции: регламентирано равноправие и фактически ограничения. 3. Толерантност, а не ксенофобия 4. Нарушаване на човешките права по света: глад, бедност, деца-войници
IV. Граждани, права и отговорности	1. Правата на човека и граждански права.
	2. Правата на човека и държавните институции: защита на правата на човека срещу ограничаването и нарушаването им от институциите. 3. Граждански форми на отстояване на човешките права. 4. Индивидуални и колективни права.
V. Гражданите и икономиката	1. Икономическа интеграция и политики на ЕС. 2. Създаване на интеграционни политики. 3. Общи политики на ЕС. 4. Социална политика на ЕС.

VI. България и светът	1. Европейска идентичност и „границите“ на Европа. 2. Глобализацията – тревоги и надежди. 3. Дилемата – универсализация или глобализация. 4. Аз, България и променящият се свят.

ПРИМЕРНИ КАЗУСИ И ТЕМИ ЗА ДИСКУСИЯ

ПРИМЕРНИ ТЕМИ	**КАЗУСИ**
1. Кои събития от външния свят предизвикват реакция в мен?	
2. Как да подобря общуването си с другите и да се откажа от лошите привички?	
3. Какво знаем за зависимостите – алкохол хазарт, наркотици?	
4. Народопсихология: „С какъвто се събереш, такъв ставаш!”. Жертви ли сме на наказанията на родителите си?	
5. Какво мисля за „правилата“:	- Трябва постоянно да съм нащрек, за да не ме смачка този ужасен живот! - Аз съм малък и незначителен и нямам право да натрапвам на другите каквото и да е. Трябва да потисна чувствата си и много да се старая, за да се харесам на хората! - Трябва да полагам максимални усилия, за да се представя винаги в найдобра светлина!

	- Никой няма право на грешки. Ако човек сгреши, трябва да бъде жестоко наказан! - Трябва да държа хората на дистанция, за да не ме наранят! - Трябва да се представям само в най-добра светлина! - Трябва по всякакъв начин да се старая да си „пасна" с другите (да се нагодя към другите)! - Трябва да успея на всяка цена! - Винаги трябва да се съобразявам с общественото мнение!

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в дневника на класа и в забележка към учебната програма (клас – тема).
2. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от външни специалисти, есета, портфолиа.
3. Основен принцип на работа – активност и дискусионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
4. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена.

Програмата е утвърдена със заповед № …207……/ ……20.09.2023г. и е в сила за учебната 2023/2024 година.